

Remissvar - Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) – Justitiedepartementets dnr Ju2016/07760/L6

Yttrande

Tierps kommun tillstyrker utredningens förslag om snabbare omval. Kommunen tror att de förändringar som föreslås kan förenkla och effektivisera processen gällande omval. När det gäller förslaget om förstärkt skydd för valhemligheten avstyrker Tierps kommun förslaget med hänvisning till bedömningen nedan.

Tierps kommun anser att utredningens förslag inte bör genomföras avseende att valsedlarna ska placeras innanför valskärmen. Vi gör bedömningen att det är ett dyrt och ogenomtänkt förslag som kommer att skapa större problem för väljarna, partierna och valadministrationen än nuvarande ordning. Regeringen bör inför valen 2018 istället uppdraga åt Valmyndigheten att genomföra en informationskampanj om valhemligheten och valsedelssystemet med nuvarande ordning. I samband med detta bör valnämnderna ges i uppdrag att särskilt beakta valhemligheten vid valsedelsställen.

Utredningen förslår att valsedlarna tillhandahålls väljaren genom valnämndens försorg innanför valskärmen. Det är då röstmottagarens uppgift att svara för ordningen i valsedelsställen. Vi bedömer att röstmottagarna kommer bli tvungna att kontrollera valsedelsställen i valbåsen mellan varje väljare. Det kommer bli både tids- och resurskrävande. Betänk situationen att en väljare kommer in bakom skärmen och just dennes valsedlar är bortplockade.

Sabotage kring valsedlarna blir allt vanligare, valsedlar försvinner, valsedlar täcks över med ett annat parti för att nästa väljare ska ta fel, väljare sorterar in andra valsedlar i högen för andra partier så att senare väljare ska ta fel valsedel. Det är svårt att veta om sabotage med valsedlarna kommer att öka eller minska med nuvarande förslag. Vi befarar dock att sabotagen kommer att öka eftersom det inte blir lika lätt att övervaka som när valsedelsställen står offentligt. Överhuvudtaget kommer kontrollen över valsedelsställen bli betydligt mera omfattande arbete för röstmottagarna på röstmottagningsställena. För oss är det självklart att en

konsekvens av utredningens förslag är att köerna till röstmottagningsställen kommer att öka.

Förslaget att valsedlarna ska finnas innanför valskärmen kräver att en ny typ av valbås och valsedelställ måste upphandlas och införskaffas. Med en sådan investering anser vi att en bredare analys av förslaget och en utredning som ser över valsedelssystemet som sådant görs så att kommunen inte gör investeringen i onödan.

Bakgrund

2015 års vallagsutredning har haft i uppdrag dels att se över hur omval kan genomföras snabbare än i dag, dels att överväga hur skyddet för valhemligheten kan förstärkas.

Utredningen föreslår bland annat att ett omval ska vara ett omval och kunna genomföras snabbare. Enligt utredningens bedömning bör ett omval vara så likt det ordinarie valet som det går och genomföras så snabbt som det är praktiskt möjligt och lämpligt. För att uppnå detta föreslår utredningen vissa nyheter och förändringar i vallagen.

Utredningen föreslår också att skyddet för valhemligheten kan förbättras. I dag finns valsedlarna normalt utlagda intill vallokalerna. Det innebär att väljarna tar valsedlar öppet, utan skydd mot insyn. Denna ordning kan utformas så att skyddet för valhemlighet förbättras.

För Tierps kommun

Bengt-Olov Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Inger Wennberg
Valnämndens ordförande